

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

HØRINGSUTTALELSE OM NOU 2010:

14 LETT Å KOMME TIL ORDE, VANSKELIG Å BLI HØRT - EN MODERNE MEDIESTØTTE

Jfr. høringsbrev av 17.1.2011.

Hitra-Frøya lokalavis AS er en liten lokalavis på Trøndelagskysten som dekker øykommunene Hitra og Frøya med nett- og papiravis.

Papiravisa har eksistert i snart 40 år og gitt øyværingene lokale nyheter, reportasjer, debatt og annonser, kunngjøringer to ganger per uke. De siste 7-8 årene har vi også hatt nettavis og forsøkt etter beste evne og oppdatere våre nettbrukere ved hjelp av den samme journaliststaben vi har hatt for papiravisen. Ingen enkel oppgave.

Selv om vår avis ikke lengre mottar produksjonsstøtte, er støtten svært viktig for store deler av det vidstrakte presse-Norge. Vi vet det av erfaring. Det er viktig at vi fortsatt kan ha et mangfold av aviser på nett og papir for å sikre ytringsfriheten og en bred offentlig debatt i et levende demokrati. Dette skal Norge vite å ta godt vare på, det er ingen selvfølge i store deler av verden.

Det er viktig at staten legger til rette for dette mangfoldet av medier som gir grunnlaget for en bred differensiert presse av høy redaksjonell kvalitet som kan ta samfunnsoppgaven den er satt til å utføre på alvor.

Men marginene er små i lokalavisene med mange nye utfordringer i en medie verden i rasende utvikling. Småavisene har ikke noe valg - vi må være med på utviklingen innen nett, ipad, iphone etc. Lokale nyheter på alle plattformer kreves også ute i distrikts-Norge. Våre lesere og brukere ser på det som en selvfølge.

Vi håper og tror departementet og politikerne ser behovet for et bredt pressetilbud i Norge.

Derfor er det uhyre viktig med fortsatt momsfritak for papiravisene.

Momsfritak må også utvides til å gjelde identisk eller tilnærmet identisk elektronisk utgave av papiravisene.

Og dersom moms skal innføres i noen form, må det bli lavest mulig moms-sats for digitale redaksjonelle tjenester.

Produksjonstøtten må økes eller holdes på dagens nivå og gjøres plattformuavhengig.

Har saket fra mediestøtteutvalget:

”Med utgangspunkt i statens infrastrukturkrav bør hovedmålet med økonomiske virkemidler på medieområdet være å opprettholde et medie- og kultur mangfold som kan sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard. Utredningen bør derfor ha særlig fokus på nyhets- og aktualitetsmedier og medienes funksjon i nyhets- og debattformidlingen.”

Her ligger en anerkjennelse av dagens medie- og kultur mangfold i Norge som en viktig bærebjelke i demokratiet.

Utredningen bekrefter dette blant annet med følgende fra kap 1.2: "Utvalget finner at Internett og sosiale medier blir stadig viktigere, men at de ikke har erstattet den funksjon etablerte medier har i å fremme nyheter og samfunnsdebatt.

Utvalget finner videre at den etablerte mediebransjen møter press fra ulikt hold, og at støttetiltak derfor er nødvendig for å sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard."

Selv med eventuelt nye modeller for pressestøtte, er det viktig å ta vare på viktige sider ved dagens ordning, deriblant:

- å sikre mediemangfoldet
- å bidra til rom for bred offentlig debatt
- å styrke norsk språk og kultur

For å sikre dette, er det viktig å videreføre og utvide momsfritaket og sikre en bred støtte til lokalavisene.

Hitra-Frøya lokalavis vil på det sterkeste advare mot:

- Modellen i det såkalte Omfordelingsalternativet som foreslår lavmoms for papiravisene som delvis gjøres om til en skatteordning/direkte støtte for medieselskapene.
- Dette vil både slå uheldig ut i forhold til lesning og finansiering av journalistikken, i tillegg til at støtten som i dag går direkte til brukeren, og indirekte til mediehuset, med en slik ordning gjøres om til en ren bedriftsstøtte.

Norske medier har en unik rolle

Momsfritaket og pressestøtten har bidratt til at Norge har verdens rikeste flora av papiraviser, og nordmenn ligger på topp i avislesing. I tillegg har norske mediehus greid å plassere seg blant de fremste også når det gjelder oppslutning på nettet.

I de aller fleste land er "Topp 20"-lister uten innslag av tradisjonelle mediehus. I Norge er det flere mediehus på den nasjonale listen, og også på lokal- og regionnivå er bildet det samme: Små og store aviser har greid å overføre sin sterke posisjon til nettet – og blitt reelle mediehus. Til og med i små lokalsamfunn kan det lokale mediehuset med en fådagersavis på papir, vise til en like sterk oppslutning på nett som de store aktørene har i det aktuelle området.

Små og store mediehus har i dag en unik rolle i det norske demokratiet også på nettet. Men dette er ikke en posisjon som er sikret for alltid. Det er svært viktig at avisene har et økonomisk grunnlag til å utvikle seg videre i en voksende konkurranse med stadig flere internasjonale aktører.

Viktige verdier

Det er fortsatt slik at mediehusene står for det meste av den grunnleggende journalistikken i Norge.

Redaksjonene i mediehusene er selve grunnmuren, som bringer fram svært mye av det andre medier viderefremidler. Avisfloraen og det store antallet redaksjoner spredt over hele Norge, er grunnlaget for dette.

Pressestøtten har bidratt til å gjøre det mulig å ha avisredaksjoner både i Meråker og i Hemne.

Pressestøtten har bidratt til økonomisk uavhengighet. Små og store mediehus i Norge er tuftet på

Redaktørplakaten og prinsipper om redaksjonell uavhengighet. Det sikrer fri nyhetsformidling og debatt i norske lokalsamfunn.

En viktig forutsetning for pressestøtten er dessuten ønsket om å fremme norsk språk og kultur. Det har den norske avisfloraen uten tvil gjort.

Moms-fritaket

En uhyre viktig forutsetning for meninger, mangfold og kultur er moms-fritaket på opplagsinntekter som norske avislesere nyter godt av. Det har uten tvil stor betydning, ettersom det bidrar til at prisen for abonnement på norske aviser kan holdes forholdsvis lav. Det gjør avislesing mulig for de aller, aller fleste i det norske samfunnet. Et bortfall av moms-fritaket vil føre til prisøkninger som vil gi lavere aviskonsum. Mediehusenes rolle som massemedium blir redusert. Den brede deltakelsen i den offentlige debatten – og dermed demokratiet – vil bli skadelidende.

Med bakgrunn i ovenstående og at svært mye nyhetsinformasjon flyttes over fra papir til nett, som følge av den raske teknologiske utviklingen, er det viktig at moms-fritaket ikke bare omfatter opplagsinntekter fra papiraviser. I dag er det helt vanlig også for de små lokalavisene, å publisere innhold i digitale kanaler.

Med moms-fritak også på dette området, kan vi styrke satsingen på å produsere digitalt innhold av høy redaksjonell kvalitet – og ytterligere styrke mediehusenes muligheter for å sikre mangfoldet og leve opp til sin viktige rolle i demokratiet.

Mediehverdagen vår er i sterk endring.

Lokalavisene må tilpasse seg en ny hverdag innenfor knappe ressurser.

Derfor mener vi en plattformnøytral harmonisering må innebære nullsats også for tilsvarende digitale redaksjonelle tjenester.

På grunn av både politiske og juridiske utfordringer ved å etablere nye omsetningsområder utenfor standardsatsene i merverdiavgiftsloven, er det i forslaget pragmatisk lagt til grunn at den laveste moms-satsen (8 prosent) innføres for tilsvarende digitale redaksjonelle tjenester.

Vi mener at det ideelt sett burde vært nullsats også for tilsvarende digitale tjenester. Det er likevel en betydelig forbedring i forhold til dagens situasjon om det innføres lavmoms for digitalt redaksjonelt innhold.

Produksjonsstøtten til fådagersavisene

Produksjonsstøtten til de små fådagersavisene gjør det mulig at de fleste lokalsamfunn rundt om i Norge har sin egen lokale avis. Disse avisene har vært og er svært viktige for informasjon, debatt og lokal identitet i sine områder. Det har vært mulig å etablere slike aviser selv med et spinkelt annonsegrunnlag.

Videre er det svært viktig at støtten har bidratt til at også disse mediehusene har tatt skrittet over i den digitale verden og utgir egne nettaviser.

Behovet for videre utvikling av disse nettavisene er stort, og det er særlig krevende å få til dette når de digitale inntektene fortsatt er relativt små. Det er viktig at disse mediehusene kan holde posisjonen og utvikle seg videre i flere kanaler og dermed stå mot trusselen om at internasjonale nisjetilbud på nettet skal dominere folks mediehverdag.

Øvrige støtteordninger

Denne høringsuttalelsen er konsentrert om de støtteordningene vi mener er av størst betydning, altså moms-fritaket og den direkte støtten (produksjonsstøtten).

Mediebransjen opplever en krevende transformasjon fra gamle til nye medier. Fortsatt er det slik at det er de tradisjonelle mediene som i stor grad finansierer journalistikken og også utviklingen på digitale medier. Dagens støtteordninger har virket og må tas vare på, selv om det også er nødvendig at de tilpasses en ny hverdag.

Hitra, 14. april 2011

HITRA-FRØYA lokalavis AS

Svend Sivertsen
daglig leder